

Økonomirapport for KHM per 1. tertial 2021

KHMs økonomiske situasjon påvirkes i stor grad av koronatiltakene i Norge og resten av verden. Museer og butikk har, for alle praktiske formål, holdt stengt i hele 1.tertial 2021. Inntekt for denne perioden var 0,5 mill. kroner, mot budsjettet 1,2 mill. kroner.

Ved utgangen av T1 2021 har KHM et isolert merforbruk på 1,3 mill. kroner mot budsjett 13,9 mill. kroner. Akkumulert er mindreforbruket på 12,6 mill. kroner mot budsjett 0,1 mill. kroner. En stor del av dette skyldes forskyvninger og kan ikke forventes som kostnadsreduksjon ved utgangen av 2021

Hovedtrekk/Koronasituasjonen

For KHM har koronasituasjonen gitt en ekstrem reduksjon på inntektssiden. Museet henter nesten 50% disponible midler fra ekstern inntjening. Reduksjonen på inntektssiden for 2020 var på 57,7 mill. kroner mot budsjett. Tildelt kompensasjon var 38,5 mill. kroner. Dette er ca. 10 mill. kroner lavere enn KHMs innspill i LTB på 48,4 mill. kroner. Samfunnet stengte på nytt ned i 4. kvartal, og faktisk resultat for 2020 ble dermed betydelig dårligere enn prognostisert per 2.tertial. Det er på det rene at differansen på 19,2 mill. kroner mellom budsjettet omsetning og kompensasjon får store konsekvenser for det økonomiske handlingsrommet til KHM

KHM forventet inntektsdekning på 42,8 mill. kroner for 2021. Dette tallet er avhengig av egeninntjening fra museumsdrift, og per 1. tertial er denne 0,7 mill. kroner lavere enn budsjett. For å nå budsjettet inntjening, er KHM avhengig av en samfunnssituasjon nærmere normalt enn hva tilfellet er nå.

Det er ikke utarbeidet nye prognoser for inntektsbortfall på nåværende tidspunkt, grunnet overgang til BOTT og tilhørende utfordringer.

Interne prosjekter

Det er satt av betydelige midler til fornying av utstillingene i Historisk museum. Dette er kostnader som vil påløpe de neste årene. Flere av disse prosjektene er forsinket og dette skyldes i hovedsak utfordringer ved klimaskjermprosjektet

Prosjekt		
000208 Saving Oseberg	-	0,4
000209 Centre for Viking-Age Studies	-	0,9
000256 Arv - kjerneutstilling	-	3,9
000257 Forvandling - kjerneutstilling	-	0,5
000258 Kontroll - kjerneutstilling	-	1,9
000259 Kollaps - kjerneutstilling		0,1
000281 Kongsgårdsprosjektet Avaldsnes - KD	-	8,7
000286 SO-forebyggende	-	0,7
000329 Nytt Vikingtidsmuseum		9,4
000344 The Golden Years in the Land of Poetry		0,1
000347 Safeguarding of objects (VTM)		7,8
000351 SO-interim		0,0
000352 BitFROST - Bridging Research Across Heritage	-	2,2
Totalsum	-	1,8

Basisvirksomhet

Art overført-innt-kost	Values			
	2020		2021	
	Summer av Regnskap	Summer av Budsjett	Summer av Regnskap	Summer av Budsjett
Overført fra i fjor	-63 857 020	-63 857 020	-17 608 727	-17 608 727
Inntekter	-51 950 775	-57 706 907	-64 949 729	-64 607 218
Personalkostnader	47 462 017	44 405 785	48 941 284	46 455 279
Driftskostnader	30 432 043	68 227 501	26 498 627	41 915 835
Investeringer	1 517 983	353 167	348 506	453 333
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	-5 875 689	-10 454 073	-8 056 941	-10 157 840
Prosjektavslutning			-1 458 645	
Totalsum	-42 271 440	-19 031 547	-16 285 624	-3 549 338

Risiko basis

Utover koronasituasjonen er den største usikkerhetsfaktoren i foreliggende langtidsprognose knyttet til nytt museumsbygg på Bygdøy. I LTB har vi nå justert stenging av museet til oktober 2021. Det er videre lagt inn kompensasjon for inntektsbortfallet på 37,5 mill. kroner fra 2022 i LTB.

I forberedelse til styresak for UIO, har vi i samråd med ledelsen ved UIO, spilt inn et revidert behovet for økonomisk kompensasjon i stengningsperioden på 44,1 mill. kroner årlig.

I økonomirapporten for 2019 skrev KHM følgende:

«Usikkerheten knyttet til den strukturelle svakheten i KHMs økonomi er velkjente. Med en ekstern finansieringskomponent på over 50 %, som i stor grad er knyttet til inntekter fra billettsalg og museumsbutikk, vil det alltid være en risiko knyttet til svingninger i makroøkonomien og spesielt innenfor reiselivs- og turistmarkedet. I tillegg kommer usikkerhet knyttet til svingninger i volumet av arkeologiske utgravninger og innføring av incentiver knyttet til BOA».

Vi er dessverre i en situasjon der dette har inntruffet og store deler av KHMs inntektsside er falt bort.

KHM erfarer at fast ansettelse av «prosjektansatte» ved utgravingsvirksomheten, som tidligere gikk på midlertidige kontrakter, har en kostnad. Erfaringen viser at det ikke er mulig med 100 % frikjøp, men at det maksimalt ligger mellom 70 - 80%. I tillegg vil det være noe risiko knyttet til at så mange er fast ansatte dersom en rask nedgang i prosjektvolumet skulle inntreffe.

De neste to årene er det satt av betydelige midler for å fullføre fornying av utstillinger i HM. Arbeidet har pågått siden 2015. Det har vært stor usikkerhet knyttet til prosjektenes fremdrift, som følge av koordinering med Klimaskjermprosjektet og medvirkning fra EA. I forlengelse av dette er KHMs inntektsprognose avhengig av fremdriften i prosjektene for fornying og oppgradering av HM. Følgelig må samarbeid og koordinering med EA gis høy prioritet.

Eksternt finansiert virksomhet

Art overført-innt-kost	Values			
	2020		2021	
	Summer av Regnskap	Summer av Budsjett	Summer av Regnskap	Summer av Budsjett
Overført fra i fjor	-58 416 017	-58 416 017	-53 954 396	-53 954 396
Inntekter	-8 732 416		-41 877 770	
Personalkostnader	2 609 837	5 794 534	5 555 069	6 513 358
Driftskostnader	6 754 554	60 000	7 087 378	
Investeringer	-0		-	
Nettobidrag fra eksterntfinansierte prosjekter	5 868 051	10 649 968	8 056 941	9 937 121
Prosjektavslutning			1 458 645	
Totalsum	-51 915 991	-41 911 515	-73 674 134	-37 503 917

Inntekter

KHMs nettobidrag for T1 2021 er 8,1 mill. kroner, en økning på 2,2 mill. kroner mot samme periode for 2020. Utgravingsvirksomheten påvirkes i mindre grad av koronasituasjonen enn først antatt.

Personalkostnader/Frikjøp

Størstedelen av ansatte som jobber med utgravingsprosjektene ansettes på basis og skriver timelister som grunnlag for frikjøp mot ulike prosjekter. Denne måten å løse bemanning knyttet til prosjekter har tvinget seg frem av to grunner. Det ene er knyttet til midlertidig ansettelse. Den andre årsaken er krav til føring av timelister, hvor vi må dokumentere at det ikke er ført timer på prosjekter knyttet til sykdom, møter, opplæring, trening i arbeidstiden, bevegelige helligdager o.l., jf. Nasjonale retningslinjer for budsjettering og regnskapsføring av arkeologiske utgravninger. Slike lønnskostnader skal i henhold til retningslinjene dekkes av overheadsatsen. Det er kun rene arbeidstimer som del av frikjøpet som blir godkjent ved direktoratets kontroll av regnskap.

Driftskostnader

Typiske driftskostnader i våre prosjekter er, leie av gravemaskiner, analyser (C-14, pollen o.l.), reisekostnader, kost- og nattillegg, leiebil m.m. Volumet på disse kostnadene henger sammen med resten av denne virksomheten og kan i liten eller ingen grad påvirkes. Videre dekkes kostnadene av tiltakshaver og utgjør dermed svært liten risiko for KHM.

Risiko EFV

Prosjektansatte, ansettes på basis og frikjøpes mot prosjektene. Risiko for at mye av tiden ikke kan identifiseres og dermed ikke føres som frikjøp. Risiko for at volum av prosjekter avtar og at KHM sitter med for mange fast ansatte som ikke kan frikjøpes mot prosjekter, samt mindre overheadinntekter og RBO.

Øvrige forhold

BOTT og herunder modellen for budsjettering er ikke tilpasset utgravingsvirksomheten ved KHM. Vi er i dialog med UIO om dette, men det er viktig å påpeke at KHM i lengre tid har utsatt å investere i et egnet system grunnet overgang til DFØ. Det er derfor frustrerende når nytt system tilsynelatende ikke synes å innfri våre forventninger, eller løse våre utfordringer. Dette øker følgelig risiko knyttet til utgravingsprosjektene, da både budsjettering og oppfølging fremstår som vanskelig og lite hensiktsmessig.

Den uavklarte situasjonen rundt dekning av midler i forbindelse med stenging av museet vanskeliggjør driften av KHM. Museet og VTM-prosjektet er på nåværende tidspunkt nødt til å skyve på avgjørelser til dette er på plass.

KHM har ikke benyttet forhåndsdisponeringer per T1 2021. Overforbruket er ikke håndtert innenfor LTB